

FINANSDEPARTEMENTET

Situasjonen i norsk økonomi og viktige hensyn i budsjettpolitikken

YS/ inntektspolitiske konferanse 27. februar 2008

*Statssekretær Roger Schjerva,
Finansdepartementet*

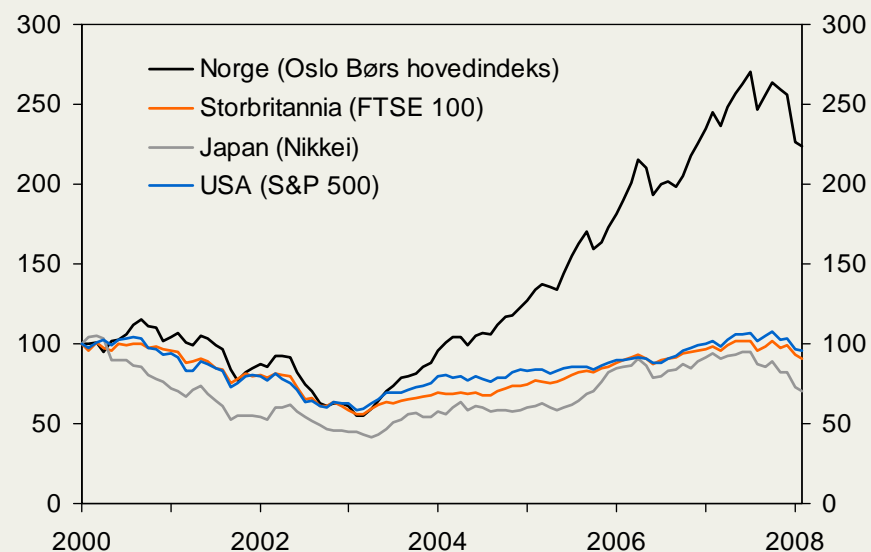
Disposisjon:

- Den økonomiske utviklingen
- Økonomisk politikk
- Langsiktige utfordringer for offentlige finanser

Usikkerhet om den internasjonale utviklingen

- Svake nøkkeltall for utviklingen i USAs økonomi
- I hvilken grad vil en eventuell nedgang i USA påvirke utviklingen i verdensøkonomien?
- Uroligheter på finansmarkedene
 - Betydelige fall i aksjekursene

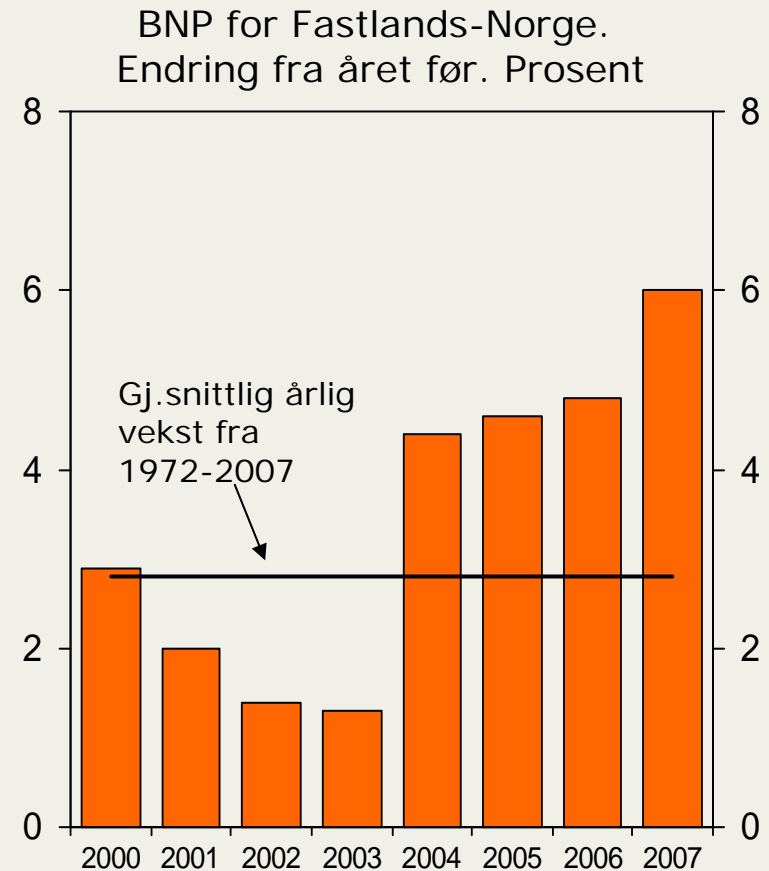
Aksjekurser
Gj.snittlige månedstall.
Indekser, januar 2000 = 100

Siste observasjon er aksjekursene pr. 20. februar 2008.

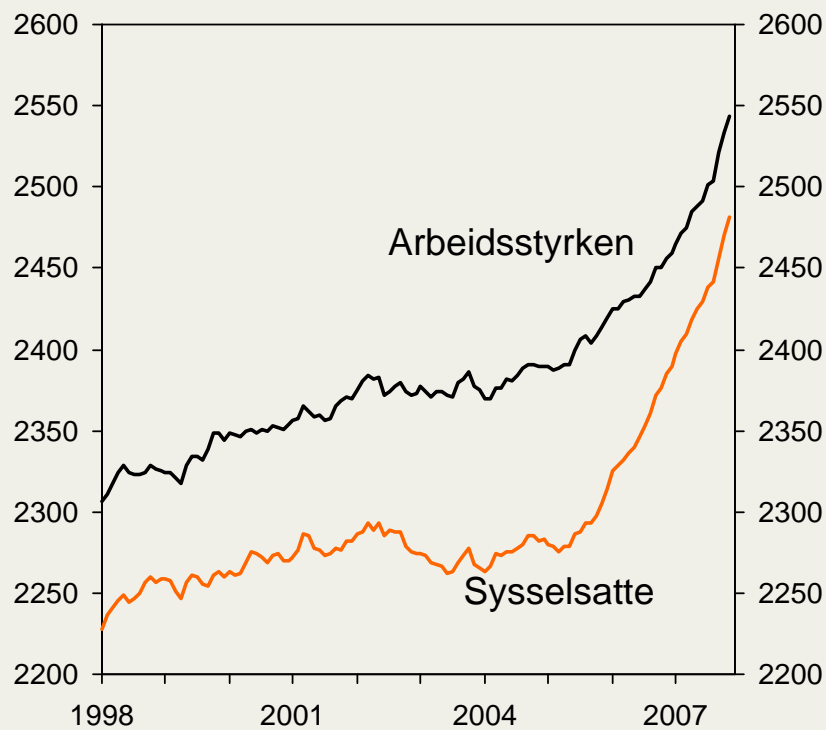
Høy aktivitet i norsk økonomi

- Vi er inne i den sterkeste vekstperioden siden 1970-tallet
- Fortsatt sterk vekst, men noen tegn til avdemping
 - Boligmarkedet
 - Eksportindustrien
- Økt usikkerhet internasjonalt øker usikkerheten for norsk økonomi

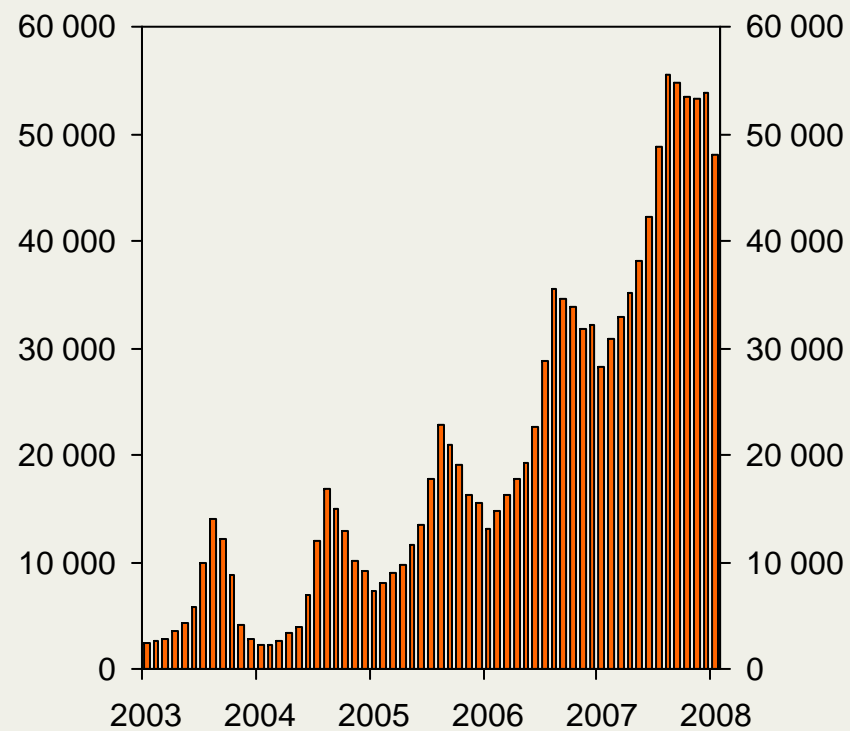

Sterk sysselsettingsvekst

Sysselsetting og arbeidsstyrke.
1 000 personer

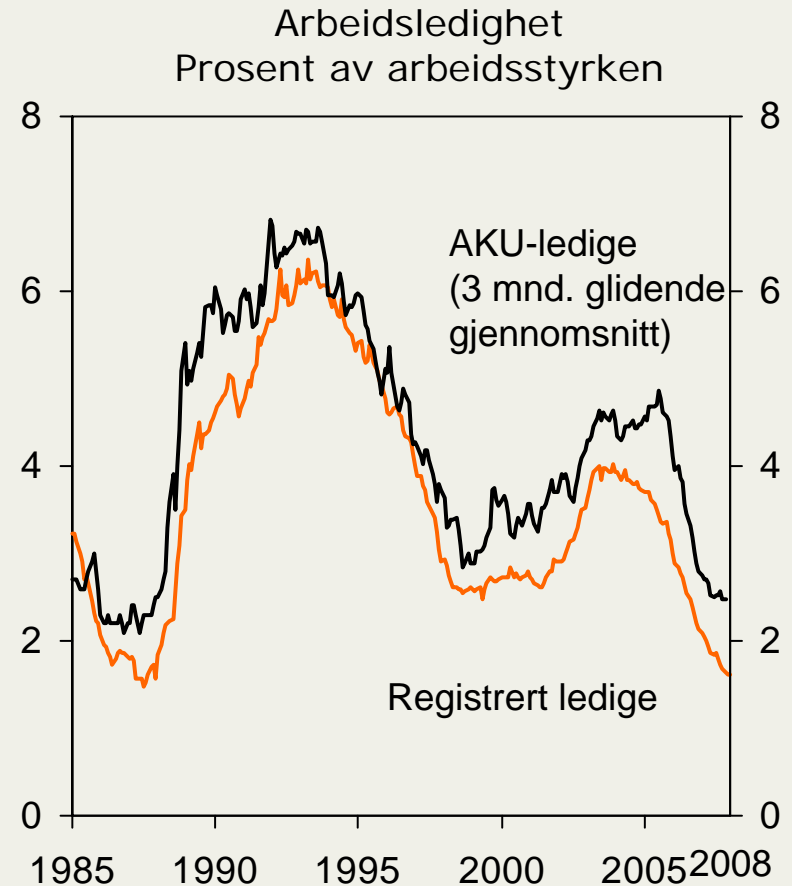

Antall gyldige arbeidstillatelser
til personer fra de nye EØS-landene

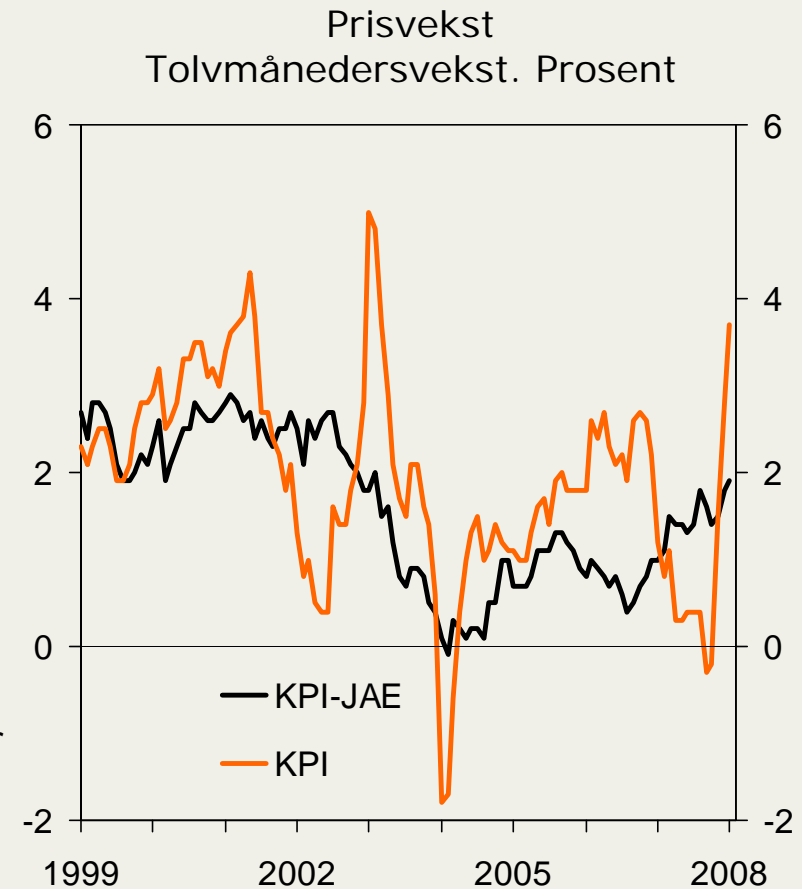
Lav arbeidsledighet

- Vi må tilbake 20 år for å finne like lav ledighet
- Fortsatt økning i tallet på ledige stillinger
- Nye tall viser at undersysselsettingen er klart lavere enn tidligere antatt

Økt prisvekst

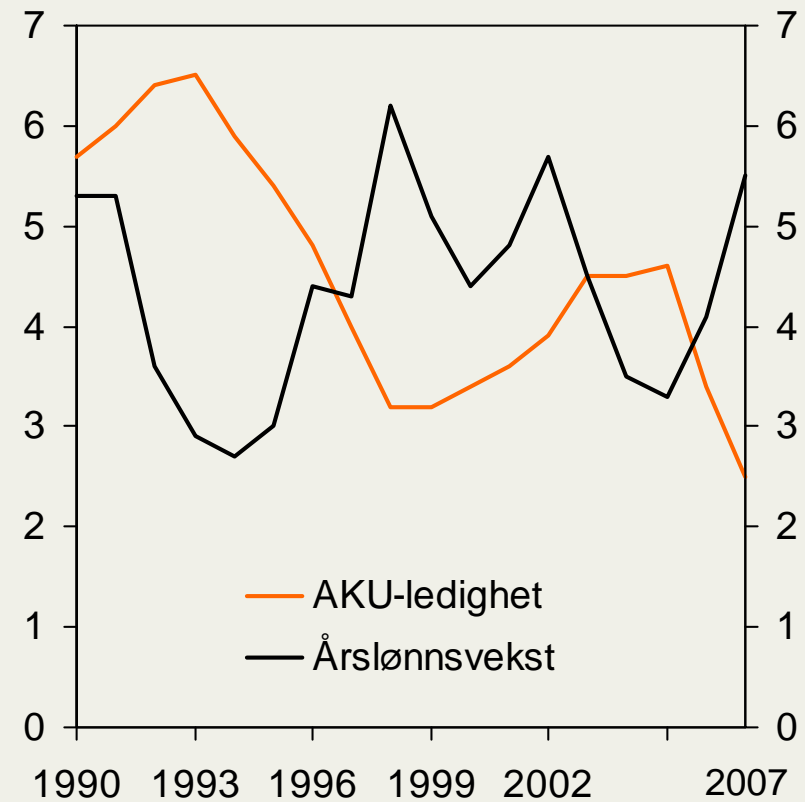
- Elektrisitetsprisene preger utviklingen i KPI
- Økt prisvekst på norskproduserte varer og tjenester
- Sterkere krone bidro til markert nedgang i prisene på importerte konsumvarer mot slutten av 2007

Lønnsveksten har tatt seg opp

- Lønnsveksten har tatt seg opp de siste to årene
- Fare for at den tiltar ytterligere framover

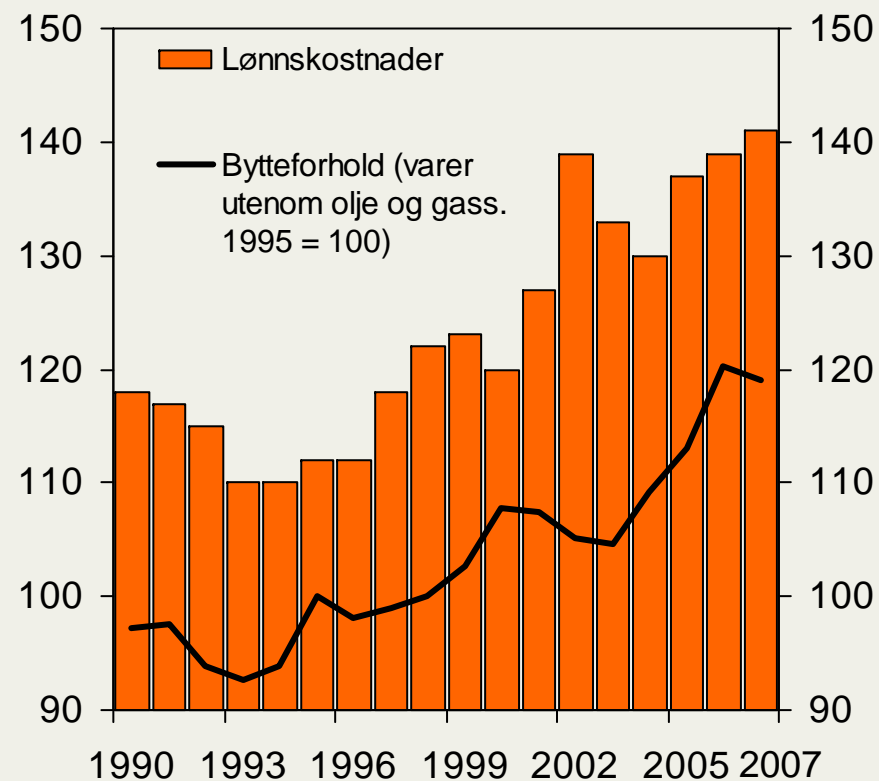
Årslønnsvekst for alle grupper og antall arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Årsgjennomsnitt

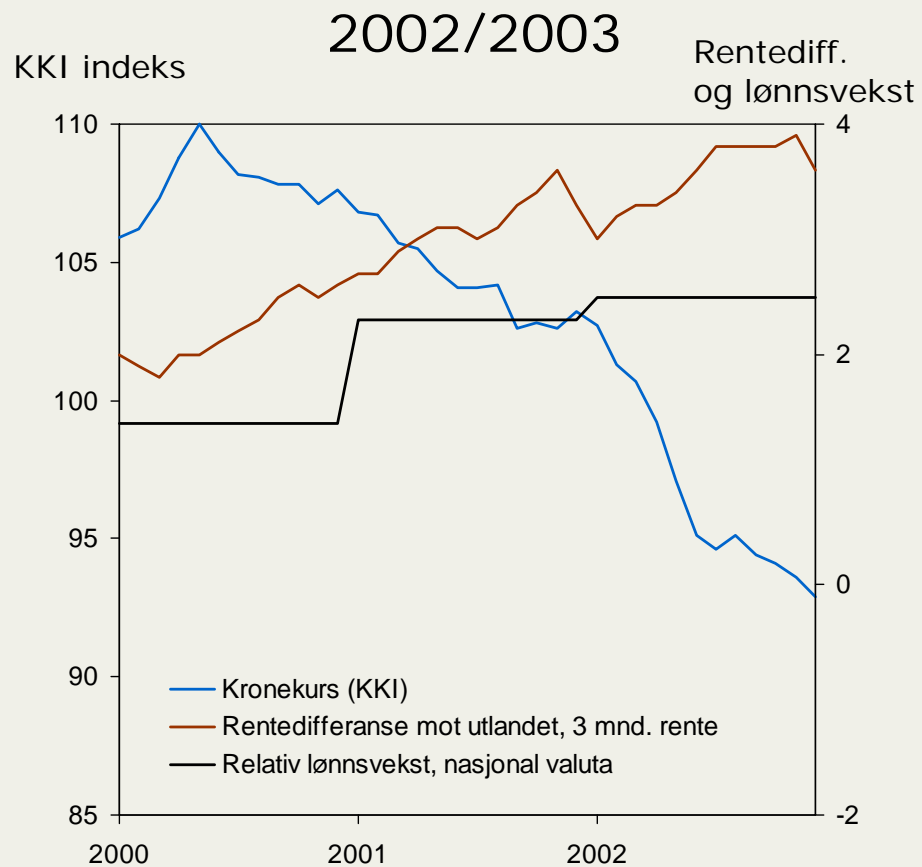
Kostnadsnivået er svært høyt

- Sammenliknet med handelspartnerne er kostnadsnivået svært høyt og økende
- Samtidig har prisene på det vi eksporter økt klart mer enn prisene på det vi importerer – også utenom olje
- Dette kan snu raskt ved svakere utvikling internasjonalt

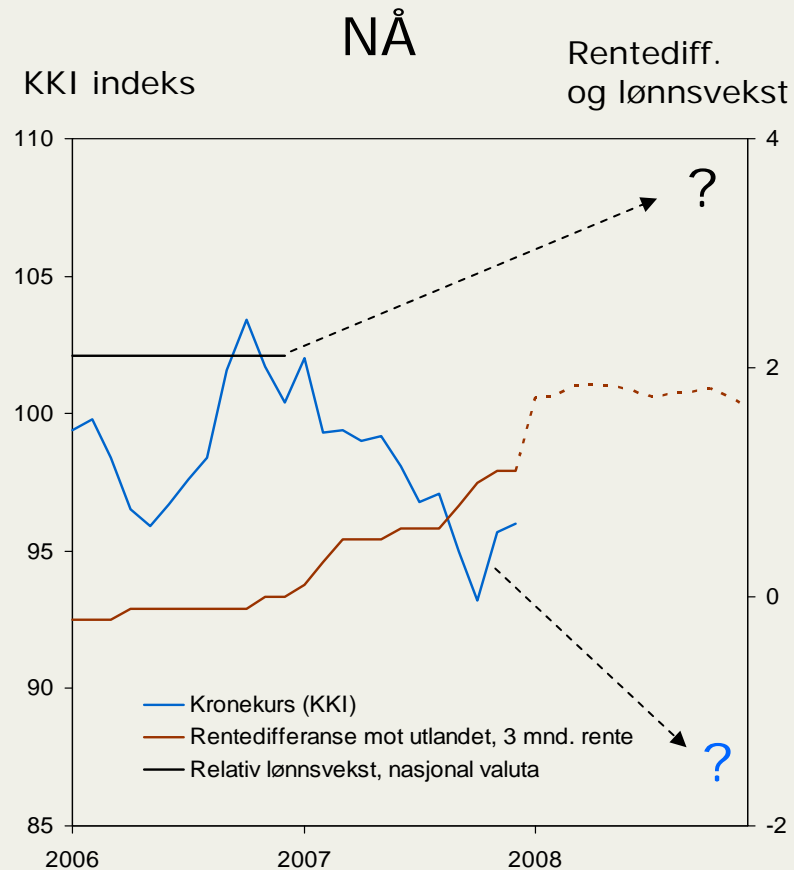
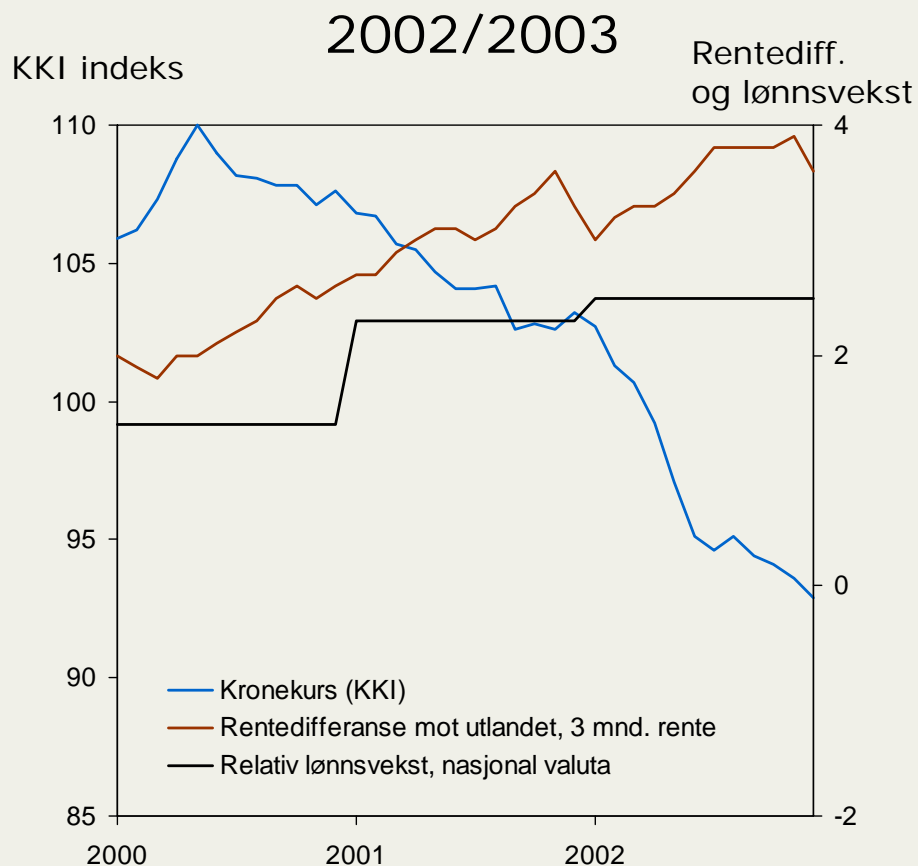
Bytteforholdet overfor utlandet og lønnskostnader for industriarbeidere i Norge i forhold til handelspartnerne. Felles valuta. Indeks. Norges handelspartnere=100

Relativ lønnsvekst, kronekurs og rentedifferanse mot utlandet

Relativ lønnsvekst, kronekurs og rentedifferanse mot utlandet

Disposisjon:

- Den økonomiske utviklingen
- Økonomisk politikk
- Langsiktige utfordringer for offentlige finanser

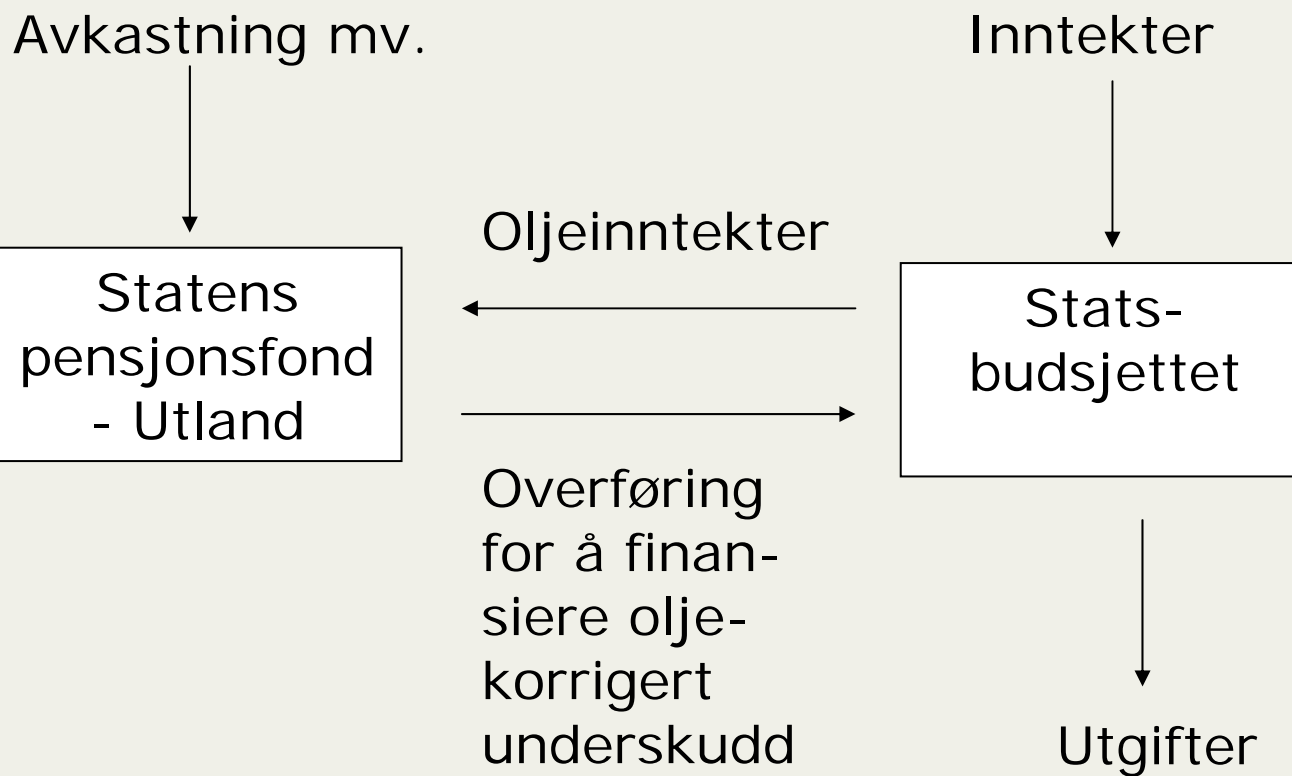
Viktige hensyn i budsjettpolitikken

- Den økonomiske politikken må bidra til en stabil økonomisk utvikling som legger til rette for høy sysselsetting og lav arbeidsledighet
- Den økonomiske politikken må være opprettholdbar over tid.
- Den økonomiske politikken må legge til rette for en tilstrekkelig stor konkurranseutsatt sektor
- Petroleumsformuen må forvaltes slik at den også kommer framtidige generasjoner til gode

Handlingsregelen

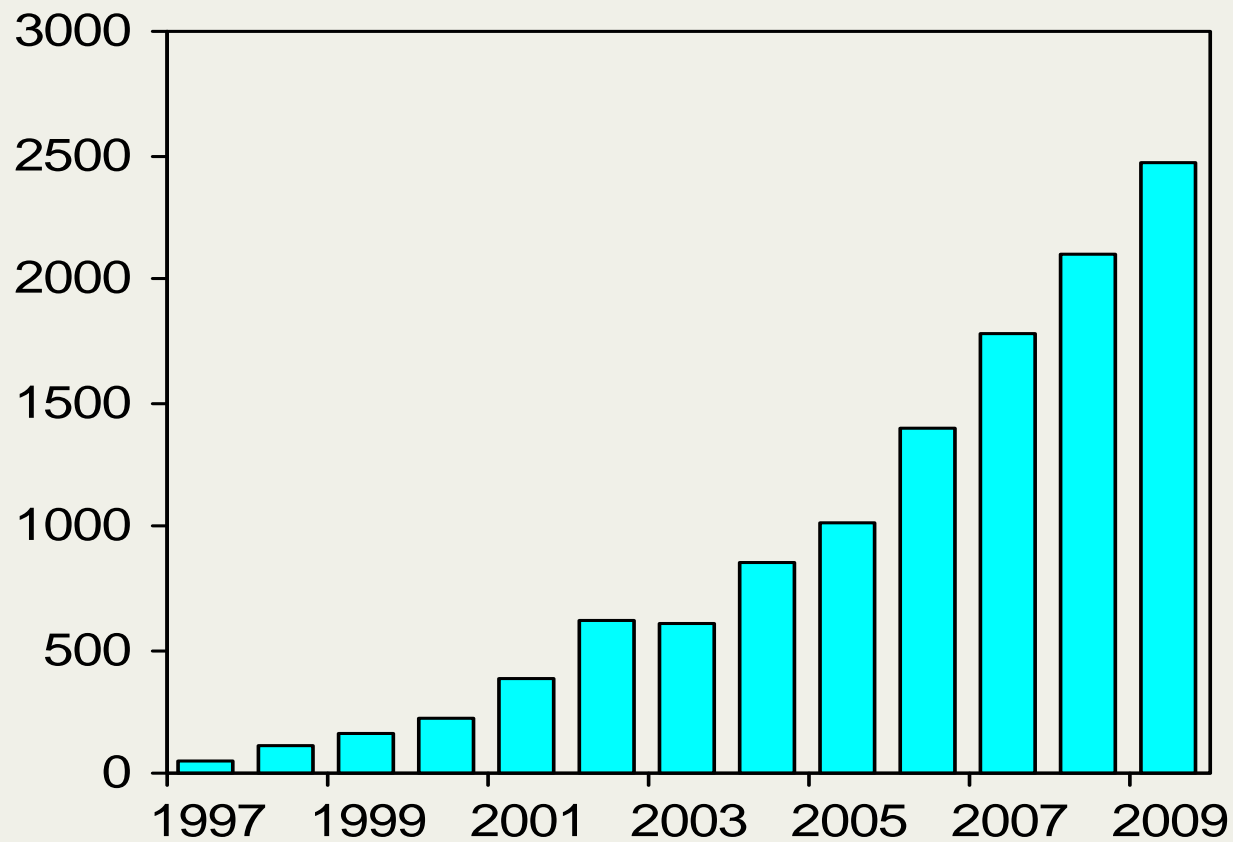
- En plan for jevn og gradvis økning i bruken av oljepenger
- St.meld. nr. 29 (2000-2001):
 - Petroleumsinntektene fases gradvis inn i økonomien, om lag i takt med utviklingen i forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland
 - Det legges vekt på å jevne ut svingninger i økonomien for å sikre god kapasitetsutnyttelse og lav arbeidsledighet

Statens Pensjonsfond – Utland og stats- budsjettet

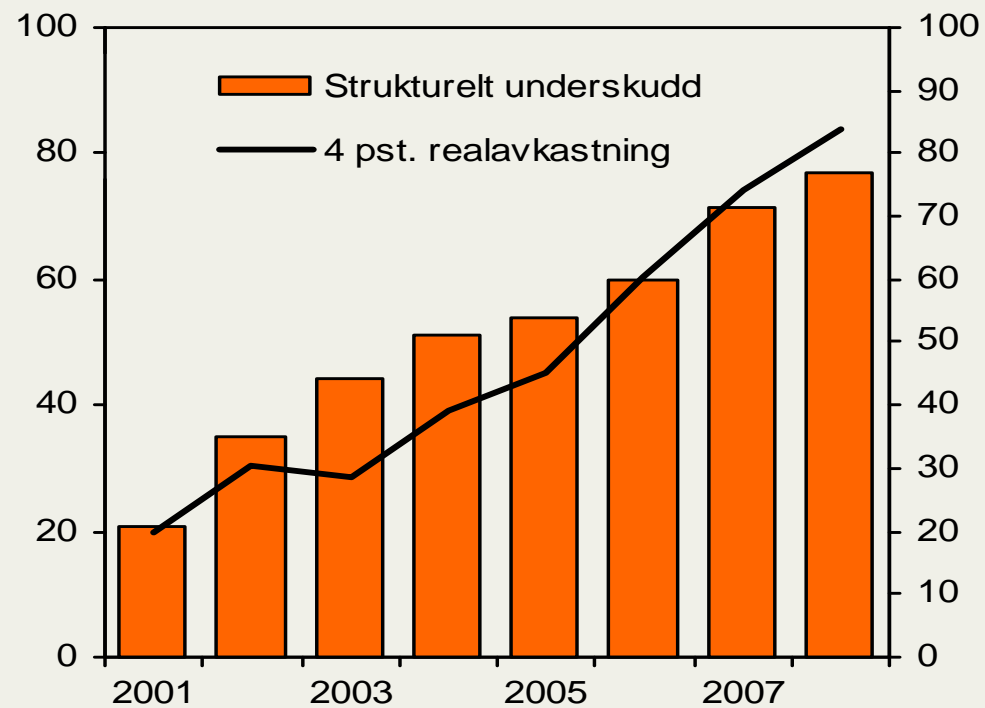
Statens pensjonsfond – Utland

Markedsverdi ved inngangen til året. Mrd. kroner

Bruk av oljepenger

Forventet realavkastning av Statens pensjonsfond –
Utland og strukturelt, oljekorrigert underskudd. Mrd.
2008-kroner

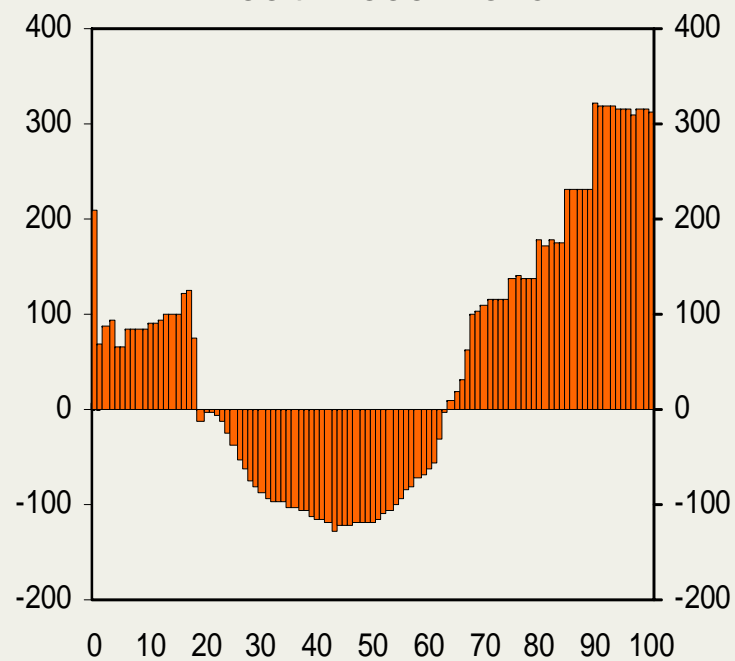

Disposisjon:

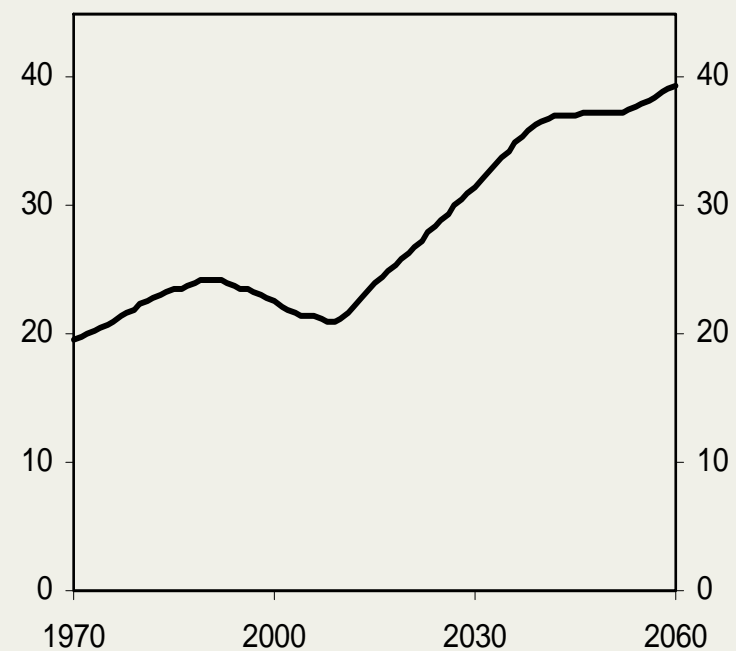
- Den økonomiske utviklingen
- Økonomisk politikk
- Langsiktige utfordringer for offentlige finanser

Demografiske utfordringer

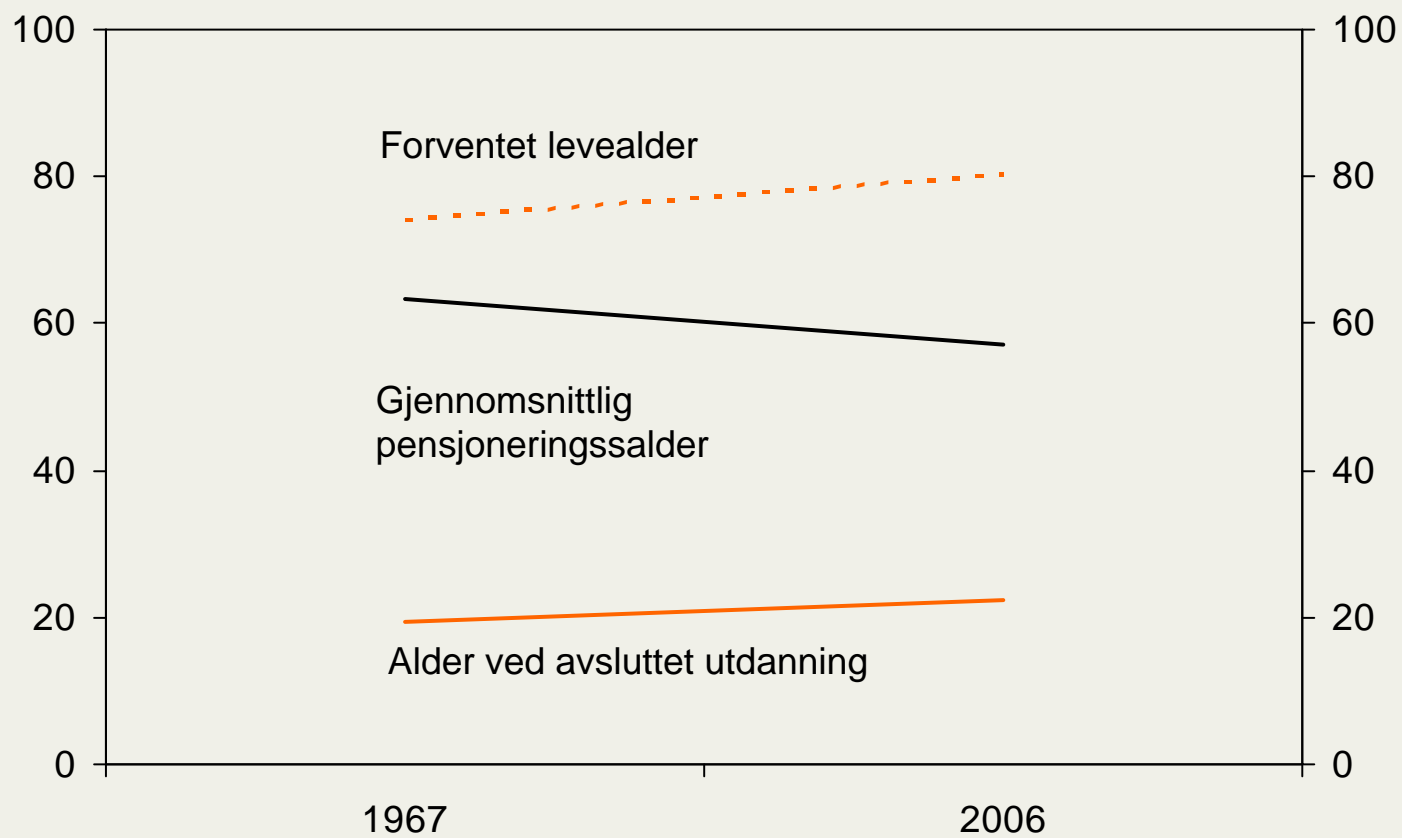
Netto overføringer etter alder
i 2004. 1000 kroner

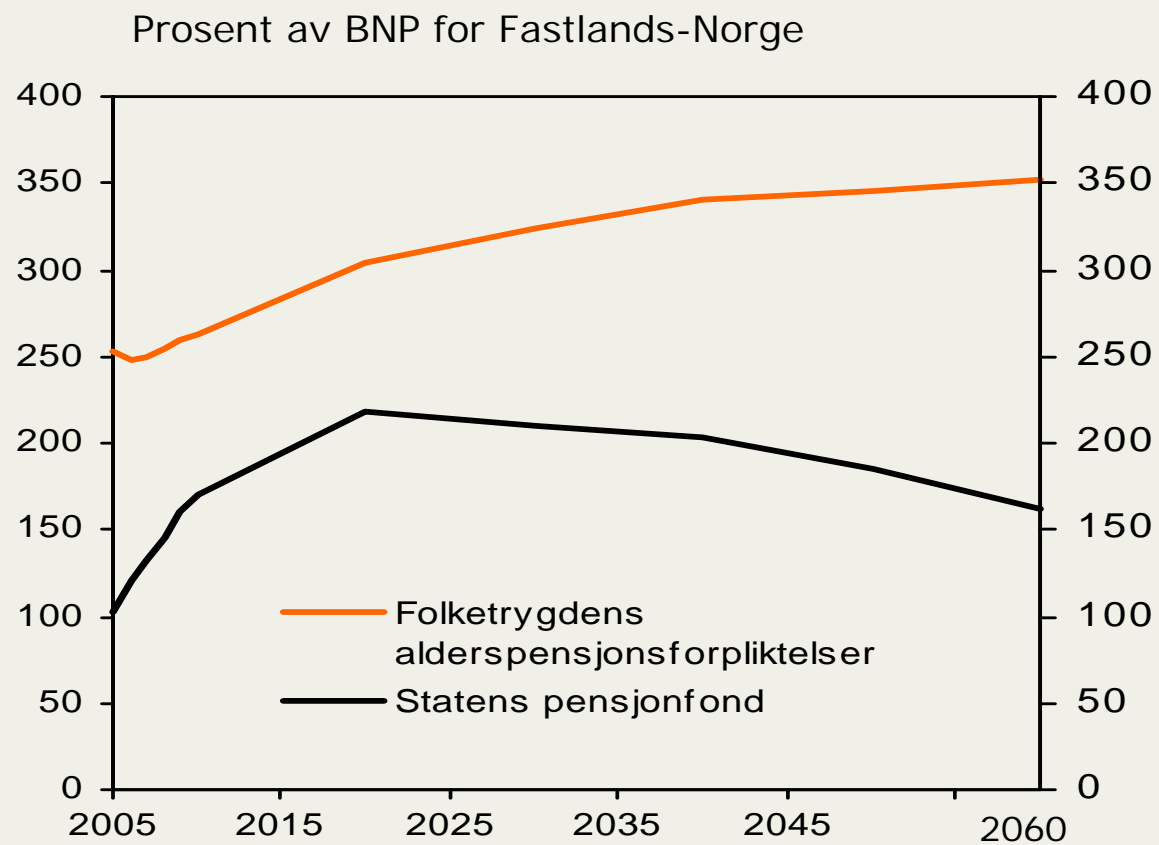
Eldre ift. personer 20-66 år

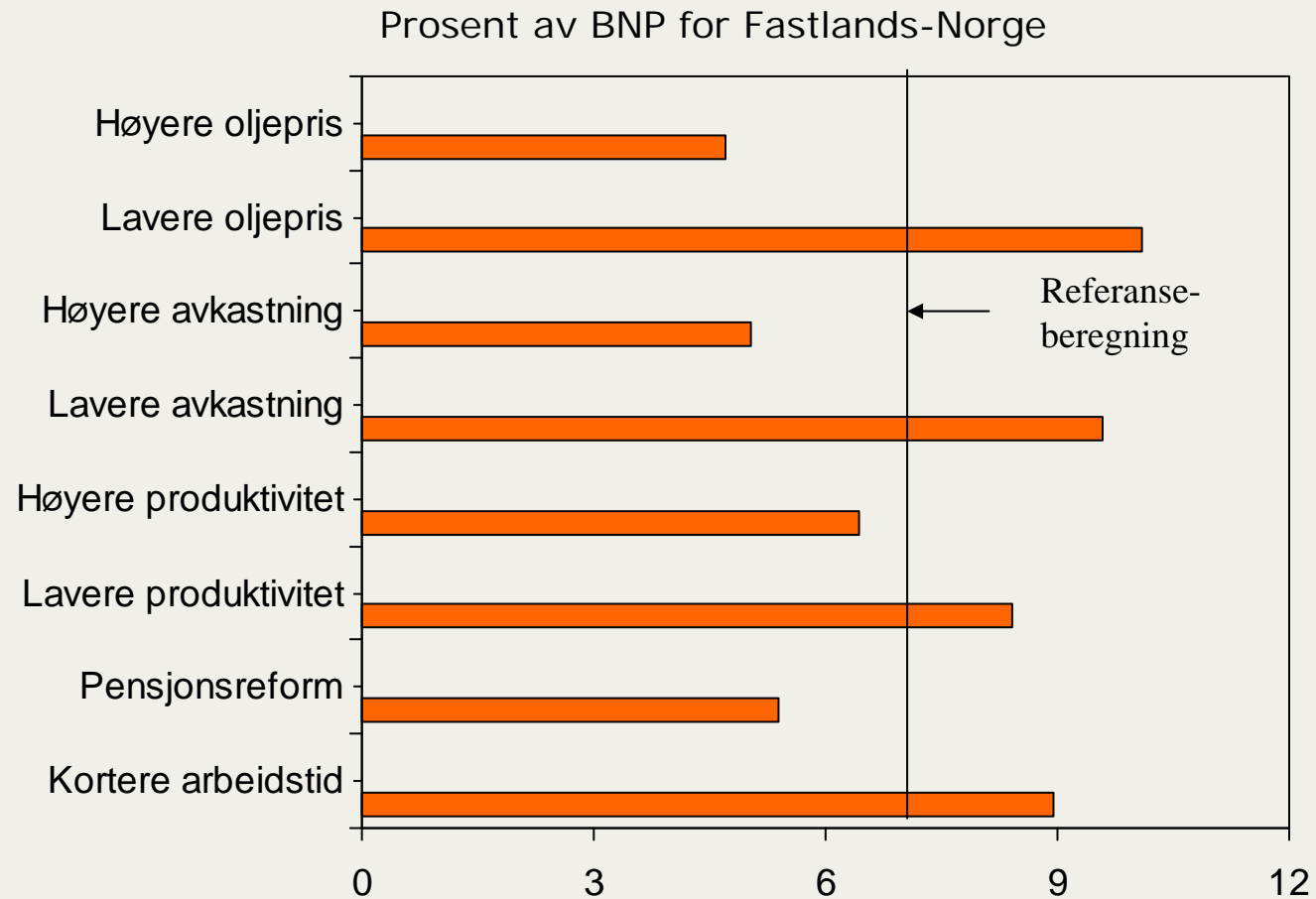
Den yrkesaktive delen av livet er redusert

Oljeinntektene løser ikke problemet

Inndekningsbehov i offentlige finanser i 2060 som følge av aldringen av befolkningen

Oppsummering

- Det har gått bra i norsk økonomi de siste årene, men usikkerheten framover er stor. Vi må unngå tiltakende kostnadsvekst.
- Regjeringen legger vekt på å føre en forsvarlig finanspolitikk for å støtte opp om en stabil økonomisk utvikling.
- En nøkkel til å sikre bærekraftige velferdsordninger er økt arbeidsinnsats. Derfor viktig å bygge videre på stortingsforliket for pensjonsreformen.